

ISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve.
Egy évre 16 k.
Negyedévre 4 -
Melyben hához hordva:
Egy évre 20 kor.
Negyedévre 5 -
Tidekce postán szállítva:
Egy évre 24 kor.
Negyedévre 6 -
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, kivéve
Ünnep utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső u. 8.
A szerkesztőség kéziratok, ránk
adására vagy megrendelésre nem
vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XXI. évfolyam 220. szám.

Nagyvárad.

Kedd 1915 szeptember 28.

BELEZNAV ANTAL.

1857—1915.

Mikszáth Kálmán az 5 országos ünne-
peltetése alkalmával azt mondta az ünne-
plőknek: „Méltóztassék hazaoszolni azzal a
tudattal, hogy ma végre láttak egy boldog
embert“. És 12 napra rá Mikszáth Kálmán
halott volt.

Mi is látunk a télen egy boldog em-
bert: Beleznav Antalt. A háborus délutánok
egyikét kizárólag az 5 dalköltészetének szen-
telte Nagyvárad közönsége. A legszebb Be-
leznav-dalok esendültek meg, jórészt maga
Beleznav Antal kísérte őket zongorán, Nagy
Márton, a hűséges és congeniális jó barát
olvasta fel Beleznav zeneköltészetének méltatását, „Beleznav és a régi jó idők“ címmel,
az egész Nagyvárad lelkesedéssel és nálunk
oly ritka egyértelműséggel és szeretettel vette
körül a mestert, akinek aráról sugárzott a
hálás öröm; azzal a tudattal osztottak haza,
hogy látunk egy boldog embert, aki ezt a
boldogságot meg is érdemelte — és ma ko-
porsója mellett állunk.

Beleznavt nemesak ünnepeztük, hanem
— most látjuk — bucsuztattuk is. Mikor
legszebb dalát, a „Ha elmegyek nemsokára
messzire...“ kezdetűt hallottuk, nem sejtet-
tük, minő tragikus jóslat volt benne: hogy
a poéta valóban elmenendő volt nemsokára
messzire...

Elment a harmóniák poétikus lelkü ke-
resője az örök harmónia honában s a ki
Isten dicsőségére a váradi öreg székesegy-
házban annyiszor vezényelte a szent éneke-
ket, most már részese a mennyei karoknak,
a hol Isten dicsőségére hódol az örök
templom végtelenségében.

A háboru közepette hagyta itt hazáját
a legszebb modern kuruc dalok hegedőse.
Hazafiúi lelke lobogása hamarabb kialudt e
földön, mint a háboru emésztő tüze. A

kuruc dalok szerzőjét megihlette a mai nagy
világégés is. A magyarság harci erényeinek
ujra éledését látta a világháboruban és en-
nek adott hangot lajtján is. Néhány gyö-
nyörű háborus dallal írta be nevét e háboru
dalköltészetének a történetébe is — az már
nem adott meg neki, hogy a diadalok után
a béke katonáit ismét lelkesítse dalaival.

Koporsója mellett ott áll elsősorban
mélységes gyászba borult családja. Mert
Beleznav Antal elsősorban a családjáé volt.
Ritka gondos, szerető, gyöngéd férj és esa-
ládapa volt, a ki övéit élt, fáradt, dol-
gozott egy munkás férfilet minden órájában.
Óriási munkát végzett családjáért, gyer-
mekeiért. S akkor kellett itt hagynia sze-
retteit, mikor gyermekei már már kilépné-
nek az életbe.

Gyászolja őt Nagyvárad katolikus tár-
sadalma, melynek mozgalmaiban mint a
zenei élet irányítója, vezetője vett tevékeny
részt. A Katolikus Kör hatalmas társa-
dalmi tevékenységében a zenei rész Beleznav
vállaira nehezedett. És a Katolikus Kör
zenei működésének magas színvonala első-
sorban az 5 fáradhatlan buzgalmának, ki-
váló zenei izlésnek volt köszönhető. Olyan
nagy örömet maradt utána, a melyet nehéz lesz
betölteni.

A magyar dalköltészet vesztesége is
felbecsülhetlen. Az újabb magyar dalköltők
között nincs senki, a ki a magyar dal lelkébe
jobban be tudott volna hatolni Beleznavnál.
Büszke volt igaz magyar jász-kun származá-
sára. A Tisza mellől hozta magával a ma-
gyar dalnak azt a páratlanul igaz átérzését,
a mely mindenkor első dalköltőink közé
emelte. Nincs még egy dalköltőnk, akinek
alkotásai annyira át volnának itatva az
igazi népies zamattal, mint Beleznav dalai.
És az a csodálatos, hogy a magyar dal
lelkét épp úgy át tudta érezni a multban,
mint a jelenben. Kuruc dalai mintha magá-
ban Rákóczi korában születtek volna, mo-
dern magyar dalai pedig mintha a Tisza
partján pásztorfuralyán születtek volna. Nincs

is még egy dalköltőnk, a kinek szerzemé-
nyei annyira átmentek volna a nép körébe,
mint Beleznav dalai. Szinte elcsodálkoztunk
a mult tél Beleznav-ünnepélyén: hát ezt a
népdalt is Beleznav írta? Most már nem fog
írni többet. Elment, mint megénekelte, mesz-
szire.

De alkotásai itt maradtak. A kálvária-
uteai kis házból rövid, de gyötrelmes szen-
vedés kálváriája után pihenni tért. Itt ma-
radnak fonséges egyházi zeneszerzeményei,
itt maradtak gyönyörű magyar dalai, a me-
lyek élni fognak a magyar ajkakon, mig
dalos magyar ajak hareias kuruc énekre,
szomorú bus magyar kesergőre nyilik e
világon.

Életrajza.

1857 ben született Jászberényben. Be-
leznav Antal régi tósgyökerez magyar jász
családból. Edesatyja Jászberényben kántor
volt, a hol az ottani mélyen vallásos ma-
gyar nép rajongó szeretettel vette körül nem
csak a „kántor urat“, hanem annak család-
ját és gyermekeit is és mindig mondogatták
bár csak a kis „Tóni“ lehetne valamikor a
kántor. Beleznav Antalnál ugyanis már
gyermekkorában látszott a későbbi nagy
zenész, mert már 8—10 éves korában oda
ült az orgonához és végezte edesapja helyett
a délutáni litániát. Sokszor mondogta, leg-
jobban szerette a „fekete“ billentyűket és
mindig olyan hangnembben igyekezett ját-
szani, hogy minnél több fekete billentyűt
használhasson. Edes atya olyankor kérdezte,
vajjon tudja-e milyen hangnembben játszik?
Természetesen a gyermek még akkor nem
ismerte elméletben a fisz, cisz és hasonló
sok előjegyzésű durokat. Középkorait ott-
hon végezte, onnan Egerbe került, a hol
nagybátyja kanonok volt. Itt beiratták a
nagyreményű ifjút az ottani érseki tanító-
képzőbe. Azonban neki már akkor szük
volt a preparandia, az 6 képességeit nem
elégítette ki az ottani zenetanulás. Azért
nagybátyja a ki Samassának később segéd
püspöke is lett, felküldte a kórusra Zasskov-
szkyhoz a zseniális főszékesgyházi karnagy-
hoz. Zasskovszky rögtön felismerte a nagy
jövőjű és nagytehetségű muzsikust, a mint
az orgonán játszani kezdett.

Divat értesítés elsőrangú női szabóság.

Tisztelettel értesítem a n. é. hölgy közönséget, hogy az őszi és téli divat
összes újdonságai teljes választékban raktára érkeztek. Méret utáni rendel-
mények leggyorsabban eszközöltetnek, kész női blousok, pongyolák, ka-
bátok, divat kelmék, selymek, bársonyok, kalapok, vásznak, fehérne-
miek, ernyők, ridicülők, harisnyák, keztük, szőnyeg-, függöny-, paplanok
és takarók legjobban beszerezhetők

Czillér Imre

nagyáruházában

Szent László-tér.

Itt fejlődött sokat Beleznay, itt merítette az inspirációt későbbi egyházzenei műveire. Tanulmányait ezalatt fényes sikerrel elvégezte és megszerezte a diplomát. Szülővárosát rajongásig szerette és azért, mert épen akkor üresedésben volt egy tanítói állás, elfogadta azt és visszatért az apai házába.

Első dolga volt egy nagy dalárdát szervezni, melyre nemcsak Jászberényben tünt fel, hanem különösen az országos dalárversenyeken, a hol legtöbbször az első díj a Beleznay-dalárdáé volt. Így történt, hogy egy alkalommal Fiumében hangversenyezett a jászberényi dalárda, melyet Hlatky Endre városunk mostani illusztris főispánja, akkor is már Várad egyik legtekintélyesebb vezető embere, a ki akkor történetesen ott időzött, szintén végighallgatott, mikor látta az ifjú Beleznay kezében a dirigenspálát, a mint valóban mesterien vezényelte dalárdáját, odalépett a meglepett Beleznayhoz és melegen gratulált neki a fényes sikerhez. Egyszer mind azt az ajánlatot tette neki, hogy jöjjön Nagyváradra a polgári iskolához énektanárnak. Beleznay Antal így került Nagyváradra, ahol későbbi sikereit arattá és a hol oly szeretettel és barátsággal fogadták.

Itt szervezte astán lángbuzgalommal a híres várad dalárdát, amelynek hamarosan országos neve lett és amelyet még ma is úgy emlegetnek, hogy ilyen nem volt és nem lesz többé, mert ezt csak Beleznay tudta összetartani. Itt adták elő a gyönyörűbbnél-gyönyörűbb férfinyegest, amelyekért versenyeztek az ország dalárdái. Itt élt ő astán köztünk, ahol ismerte és szerette őt mindenki. Testi-lelki jó barátja volt a híres várad karnagy, Kersch Ferenc, aki b. e. Schlauch bibornoknak nagyon melegen figyelmébe ajánlotta a már akkor elismert zeneszerzőt.

A bibornok orgonistának és segédkaragnak nevezte ki Kersch mellé a congeniális Beleznayt. És amidőn 1897-ben Kersch esztergomi főszékesegyházi karnagy lett, Fetsner Antal győri püspök, akkor még fiatal várad kanonok, azonnal sürgönyözött Schlauch bibornnak, hogy miután a káptalan ismeri Beleznay feddhetetlen, igaz keresztény jellemét és kiváló zenei tudását, nevezné ki Beleznayt pályázat nélkül. Schlauch bibornok, aki maga is ismerte Beleznay nagy képességeit, örömmel nevezte ki székesegyházi karnagnak. És ezzel új éra kezdődött a mindig elsőrangú várad székesegyházi kórus életében. Beleznay dolgozott a felvirágzásán éjjel-nappal.

Családi élete igazán a legboldogabb volt. Hogy mily rajongással szerette övét, arról a három gyermeke tudna sokat mesélni. Ők elmondhatják, hogy valóban pótolhatatlan a veszteség, ami érte őket. Az utóbbi években már nem mert annyit dolgozni; mindig mondogta, hogy tudja, hogy családja és gyermekei miatt nem szabad magát tönkre tenni. Mindig nagyon félt a ráktól, pedig egészséges ember volt; félelme onnan volt, mert édesatyja gyomor és bélrákban halt el.

De bármennyire is vigyázott magára, leleskedett rá a halálos kór, mely oly gyorsan elvett tőle a nyugtalan és mindig dolgozni vágyó szívet.

Betegsége és halála.

Beleznay Antal mintegy két héttel előbb lett beteg a baja a múlt hét utolsó napjaiban súlyosra fordult, úgy hogy betegágyánál több ízben tartottak orvosi konziliumot. Az orvosok tanácsára a nagybeteg Budapestre szállították a Herz-szanatóriumba, mert bélcsavarodás, vagy vakbélgyulladás tünetei mutatkoztak. A műtétet maga Herzl tanár hajtotta végre. A műtét előtt példás katolikus lélekkel vette fel a haldoklók szentségeit. A szentségek felvétele után nagy megvigasztalódást érzett s még ő vigasztalta szeretteit, azután érzékeny bucsut vett tőlük, utolsó

üdvözlét küldötte várad barátainak s azoknak, kik iránt halálával viseltetett a nagy bizalommal vetette alá magát a műtétnek, melyről megmentését várta.

A műtét azonban már nem segített a nagy betegre, mert belei már össze voltak roncsozva s eszméletét többé nem is nyerte vissza. Felesége és két idősebb lánya szívesen várták a műtét eredményét a szanatóriumban. Órák teltek el s az aggó csalátagokat több ízben iparkodtak azzal a hirrel megnyugtani, hogy a műtét jól sikerült, s nemsokára bemehetnek a beteghez, míg végül maga Herzl tanár jött s vigasztaló szavak kíséretében közölte velük a végzetes hírt, hogy a nagy beteg kiszorult.

A megboldogult holttestét az éjjel szállították Nagyváradra. Felesége és leányai már tegnap hajnalban megérkeztek. Az egész város mély részvéte veszi körül a gyászba borult családot, mely oly váratlanul vesztette el a hön szeretett családfőt.

Beleznay művei.

Művei fennfognak maradni, mert egy valódi művészelmé alkotásai. Szerzeményeit 2 főcsoportra oszthatjuk: u. m. egyházi és világi szerzeményekre.

Egyházi szerzeményeit mély vallásosság és nagy elméleti tudás, a szólamokkal való biztos bánás jellemzi. Hangszerelése briliáns, de mindig egyházas és sohasem triviális. Legnagyobb alkotásai az egyházi zenében a Szt Lőrinc mise, melyet Schlauch Lőrinc bibornoknak ajánlott, továbbá a kisebb, de mindig üdén hangzó 6 moll mise, mely a székesegyházi kórus állandó műsordarabja. Itt egy nagyobb szabású vesperát és számos himnust, melyekben olv sok áhitatos motívum van feldolgozva. Rendkívül szépek az Ave Máriai. De ezek közül is kitűnik az Á-dur Ave Mária, melyet Schlauch bibornok felkérésére írt. Azt kérte ugyanis a kardinális, hogy a refrén, melyet a kar énekel a solora mindig az legyen, hogy: „Ave Mária“ Beleznay mesterien oldotta meg a nehéz feladatot, úgy hogy a biboros elragadtatással hallgatta és a solót éneklő énekesnőnek gyönyörű ékszert küldött elismerése jeléül. Itt ezenkívül még igen sok motettát, gradualét, offertóriumot, loretói litániákat, melyek együttvéve egész kis könyvtárt tesznek ki.

Világi zeneszerzeményei igen sokfélék. Itt első sorban az ő kristálytisza és az egész országban elterjedt édes bus magyar dalait kell említenünk. Hiszen, aki ott volt a télen az ő délutánján, az tudja, mit köszönt a magyar dalköltészet Beleznaynak. Nem cikornyázza ő a dalokat, hanem egyszerűen, népiesen vannak azok komponálva, szívből jönnek és szívhöz szólnak.

Legismertebb dalai a következők:

Kék a tenger, Ha elmegyek nemsokára messzire, Tavasz dal, Alljúnk meg, A lehulló csillagokat, Lehullott a cseresznyefa virága, Valahol messze, Gyermek dal, Arva Panni, Budapestre megjött már a posta, Jaj annak, ki feleséges, Sárga dinnye levele, Megizentem a babámnak, Gyere hozzánk, Tündérország rózsakertje, Megvert engem, Csonka barátok tornya, Költözik a daru madár. Két lánya volt a faluak.

Országos feltűnést keltettek az ő igazán magyaros, Rákóczy korára emlékeztető kuruc nótái, melynek szövegírói Endrői Sándor és dr Krüger Aladár. Endrői Sándor maga mondotta, hogy a kuruc dalok zenéjét csak Beleznay értette át.

Legsikeresebbek ezek közül a következők: Nagy majthényi sikon, Rákócziért, Harmat hull a rét fűvére, Rákóczi bucsuja, Kuruc vér.

Írt ezen kívül több iskolai daljátékot, sok hazafias dalt, több melodramát melyek

közül igen szép a szt. Norbertről írt melodráma.

Két gyönyörű melodramájának a szövegét dr Krüger Aladár írta; egyiknek a címe „Haza jön Rákóczi“, másiknak „Ave Cézár“. Mindkettő igazi remekmű, szövege és zenéje mesteri s pompásan olvadnak egybe.

Nagy hatással volt rá a világháború és különösen a mi dicső honvédeink küzdelme. Dalra serkentette őt ismét, a ki pedig már inkább a pihenésnek élt. Megírta gyönyörű szövetség himnuszát, a melyben a magyar, német és török himnusz van mesterien beleszőve. Sajnos hogy szegény Beleznay már nem érthette meg ennek első előadását, melyre pedig oly örömmel készült.

A budapesti filharmonikusok ugyanis felvették műsorukba Beleznay nagyszabású szövetség himnuszát, melynek szövegét ifjú Wlassics Gyula írta. Rendkívül szépek és nagy népszerűsége tettek szert az ő háborus dalai, a melyeket a Kath. Körben is többször előadtak. Mint pl. Megásták egy huszár sírját az uzsoki völgyben, Galícia véráztatta földjén stb. Utolsó hatyudalai voltak azok a szerzeményei, melyeket az ő nagynénjének Beleznay Etelkának egri fejedelemasszony postikus és idillikus szövegeire írt, a melyek a Balaton természeti szépségeiről szólnak.

Ezek voltak az ő utolsó költői gondolatjai, visszatérel a természet szépségeihez, a magyar földhöz — s most a magyar földbe tér meg...

A gyász Nagyváradon. A temetés.

Beleznay Antal halálának híre vasárnap este érkezett Nagyváradra s hamar elterjedt az egész városban. A Katholikus Kör épületére, a Kaszinóra, a Legényegyletre kitűzték a gyászlobogót.

A biharmegyei és nagyvárad polgári iskolai tanárok köre tegnap délután választmányi gyűlést tartott, amelyben Biró Márk, a Kör elnöke kegyeletes szavakkal emlékezett meg Beleznay Antal váratlan elhunytáról. Méltatta azokat a hervadhatlan érdemeket, amelyeket az elhunyt a zeneköltészet és az énektanítás terén szerzett. Kifejezte azt a nagy csapást, amely a Kört és annak minden egyes tagját érte Beleznay elhunytával. Végül az elhunyt emlékét jegyzőkönyvben örökítették meg és nevéhez, a Kör alelnökjéhez részvétlétvitratot küldtek.

A család a következő gyászjelentést bocsátotta ki:

Özv. Beleznay Antalné szül. Diósy Anna, egy a maga mint gyermekei Annuska, Boróka és Ieuka nevében a legszomorubb szívvel, mélyszéges fájdalommal jelenti, hogy drága jó férje, a leggondosabb édes apa, szerető testvér és rokon Beleznay Antal lat szert. székesegyházi karnagy, községi polgári iskolai énektanárnak folyó hó 26-án déli 1 órakor Budapestben, életének 58-ik, legboldogabb házasságának 22-ik évében, a halotti szentségek ájtatos felvétele után nemes lelkét Teremtőjének visszaadta. Drága halottunkat folyó hó 28-án délelőtt háromnegyed 10 órakor fogjuk Nagyváradon a vasúti pályaudvarnál a róm. katolikus egyház szertartása szerinti beszentelés és a Székesegyházban megtartandó gyászszentmise bemutatása után az olasz temetőben örök nyugalomra helyezni. Mely végtisztességtételre az elhunyt rokonai, barátai és ismerősei tisztelettel meghívotnak. Nagyvárad, 1915. szept. 27. Drága lelke örökön felettünk! Az örök világosság fényeskedjék neki! Tófalvy Gerőné szül. Beleznay Ilona, Beleznay Mór, Beleznay Gábor testvérei, Diósy Erzsébet sógornője, Tófalvy Gerő sógora.

Beleznay Antal egy tisztelője a követ-

kező sereket küldötte be Beleznay halála alkalmából:

Jó Beleznay Antal ravatalánál.

Bihallgatott egy lant.

Elémult egy hárfá.

Nem zokog már többé

Egy hűvös hegedű.

Nem esapdos fölöttem

Egy karc sas szárnya.

Szívembe nyilallott —

Tárogatóm hangja

Fájó, keserű . . .

Tárogató.

A temetés ma d. e. háromnegyed 10-kor lesz a vasúti állomástól. A temetésen részt vesz a Kath. Kör dalárdája is. Resch Mihály, a dalárda vezetője kéri a tagokat, szíveskedjenek még egy próbára ma d. e. 9 órakor a papnevelő intézetben megjelenni.

A Kath. Kör tagjai a temetésen testületileg vesznek részt; a szertartást Spott Gyula kanonok végzi.

Dr Némethy Gyula ezüst miséje.

Huszónötödik évfordulója van ma annak, hogy dr Némethy Gyula tb. kanonok, papnevelői tanár első szentmiseáldozatát az Egek Urának bemutatva. Ez az évforduló nem pusztán dr Némethy Gyulának ünnepe; részt vesz örömeiben Nagyvárad egész katolikus társadalma, melynek életével Némethy működése egy negyedszázadon elválaszthatlanul összeforrt.

Dr Némethy Gyula egyike a legtöbb oldalú tehetségeknek; különben is olyan családból származott, melyben a család minden tagja a szellemi arisztokráciához tartozik. A hittudományi doktorátust Bécsben szerezte meg, ahol theologiai tanulmányait is végezte. A nagyváradi főreáliskolában két évig mint hittanár működött, azután a papnevelőintézetnek lett lelki igazgatója, később tanára. Hítszónok és a művelődéstörténet tanára a nagyváradi kir. kath. jogakadémián. Legutóbb a nagyváradi székeskáptalan tiszteletbeli kanonokjává neveztetett ki.

Tudományos és irodalmi működése rendkívül nagy. Elsőrangú esztétikus, akinek alapos képzettsége, páratlanul széleskörű ismeretei a képzőművészetek minden ágában országos tekintélyt biztosítanak. Izlésének finomsága és ítéletének biztonsága adják meg tanulmányaihoz mindig a legszilárdabb alapot. Egyházművészeti tanulmányai külön méltatást érdemelnek. E mellett a tudományok egyéb ágait is ráér művelni; az ősemlék természetrajzának kérdései körül kifejlődött tudományos vitában önálló munkával és értekezésekkel egyaránt részt vett.

Mint szónok és mint előadó is elsőrangú. Szent beszédei mindig magas színvonalon állanak és közvetlenségükkel is hatnak. Ő a Katholikus Kör ünnepélyeinek és vetítő-estéinek egyik legnépszerűbb előadója.

Társaságban Némethy lebilincselően szellemes csevegő; szellemi sziporkáit csak részben adja — akkor is többnyire álnév alatt — nyomdafesték alá, de nincs az az álnév, amely alól Némethy szeretetreméltó egyénisége kine csillogna.

Mint pap, mint tanár egyike a legjelesebbeknek. Tanítványai mindenkor csak a

legbőszintébb hálával emlékeznek a tudós papra, kinek alapos előadásából mindig csak gazdagodtak ismereteik s akinek a tudomány iránti szereteténél csak papi buzgósága, Isten dicsőségéért való fáradhatlan munkássága nagyobb. Mai ezüstmiséjén ez az ő nagy családja, volt és jelenlegi tanít-

ványai — sokan csak lélekben — mind ott vannak s igaz szívvel kéri jubiláns mesztérükre a mesterek Mesterének bőséges áldását, kegyelmét.

Dr Némethy Gyula ma reggel 9 órakor a papnevelő intézet kápolnájában mutatja be ezüstmiséjét.

Megtört az orosz ellentámadás.

Visszavonulnak az egész vonalon.

Budapest, szeptember 27. (Hivatalos.)

Orosz hadszíntér.

Mint Galiciában és az Ikva mentén, úgy most a volhyniai várterületen is megtört az orosz ellentámadás. Az ellenség tegnap kivonult a Dubnótól északnyugatra és a Styr szakaszon Luck körül elfoglalt hadállásaitól kelet felé vonul vissza. A Lucktól keletre lévő hídfő újra birtokunkban van.

A Dubnótól keletre lévő harc vonalon helyenkint tüzéségi harc és csatározás folyt.

Visszavert olasz támadás.

Budapest, szeptember 27. (Hivatalos.)

Olasz hadszíntér.

A helyzet változatlan. Az ellenség arra irányuló kísérleteit, hogy a Monte Pianón lévő hadállásainkat megközelítse, visszavertük. A doberdói fensík északi szélén bersaglierek támadása akadályainkon omlott össze.

Délkeleti hadszíntér.

Budapest, szept. 25. (Hivatalos.)

Nincs jelentősebb esemény. Höfer.

Az antant és Bulgária.

Budapest, szept. 27. (Saját tudósítónktól.) A Secolo jelenti Rómából: Ha Bulgária még nem kötötte le magát valamely irányban, az antant lépéseket tesz Szerbiánál és új területi engedelmények alapján jegyzéket intéz Bulgáriához.

A bolgár mozgósítás.

Budapest, szeptember 27. (Saját tud.) Szófiából megkésve érkezett jelentés: Az angol és orosz követek tegnap meglátogatták Radoszlavovot, hogy informálódjanak a mozgósítás céljairól. Hír szerint a miniszterelnök megnyugtató kijelentéseket tett. Bulgária érdekei védelmére mozgósított, nincsenek agresszív szándékai.

Mit követel az orosz szláv szövetség Bulgáriától?

Budapest, szept. 27. (Saját tud.) A Tempsnek jelenti Pétervárról, hogy a szláv-szövetség azt táviratozta Sassanovnak, hogy követelje Bulgáriától az antant javaslatának feltétlen elfogadását. A fekete-tengeri flottát küldjék a török-bolgár határterülethez; szállítsanak partra

csapatokat azzal az utasítással, hogy szállják meg a bolgár határterületeket, ha csak Szófia határidőn belül el nem fogadja Pétervár követeléseit. A bolgár nép felszólítandó, hogy szavazással adja tudtul, hogy az antant mellett, vagy ellene foglal-e állást. (M. T. I.)

A görög haderő mozgósítása.

Budapest, szeptember 27. (Saját tudósítónktól.) A Havas-ügynökség jelenti Londonból:

Néhány nap alatt 350,000 fős görög haderő lesz mozgósítva.

Görög-bulgár megegyezés.

Szofia, szeptember 27. A kormányhoz közelálló körök úgy vannak informálva, hogy Naum görög követ közlése a görög kormánynak Doiranra és Ghevgelire, illetve a Szaloniki-felé vezető vasúti vonalra vonatkozó elhatározásáról, nem lepte meg Radoszlavov miniszterelnököt sőt egyesek úgy tudják, hogy a bulgár és görög kabinetek között tárgyalások vannak folyamatban az iránt, hogy Görögország engedje át Bulgáriának Serest, Dramát és Kavaliát és ennek ellenében Bulgária nem csak abba egyezik bele, hogy görög csapatok szállják meg Doirant és Ghevgelit, hanem ahhoz is hozzá járulnak, hogy rekompenciaképpen az átengedett területért a vasúti vonal ezen pontjaitól nyugatra egész az albán határig húzódó területet is birtokba vegyék. Az eziránt folyamatban levő tárgyalások, ugyanezen hírforrás szerint, már közel állnak a befejezéshez és igen kielégítő eredménnyel bíznak.

A Dardanellákhoz!

Szept. 27. A franciák kezdik belátni, hogy az orosz hadsereg végleges letörése az entente siralmas végét s menthetetlen katasztrófáját jelenti, ha csak a Dardanella ut kikényszerítésével nem sikerül csodaképpen új municióval ellátni az orosz kolosszust s ily módon ismét tovább húzni a számukra reménytelen háborút.

Érdekes és jellemző tünet, hogy Pichon exminiszter, a Petit Journal hangadója is erre a konkluzióra jut; s ezt nemcsak lapjában fejti ki, hanem külön vezércikket ír erről Le Tempsban: a legkomolyabb párisi napilapban! A Dardanellák elleni akciónak — írja Pichon — bármi áron, de sikerülni kell! Itt bűn a habozás! E vállalatunk sikertelensége a végső veszélyt jelentené.

A harcok Dünaburg körül.

Budapest, szeptember 27. A Magyar Távirati Iroda jelenti, hogy az orosz vezérkar szeptember 21 én a következő jelentést adta ki:

Dünaburgtól északnyugatra Munze mellett erőyes támadással a németeket kiszorítottuk lövészárkaikból. Dünaburgtól délnyugatra és délre Novo-Alexandro és a Pripjeti között a harcok egyre tartanak. A németek nehéz tüzérséggel lötték a front egyes szakaszait és gyakran fojtógázlövedékeket használnak. Hologad (?) patakánál a Szeara keleti partján jelentéktelen összeütközések. Luektól keletre levő Terreno és Pothajee közt az ellenség támadott, de visszavertük, miközben ismételt szuronyharcokra került a sor. Száz foglyot ejtettünk és három gépfegyvert zsákmányoltunk.

A már tegnap jelentett Porcepka és Roszok (Visnieietől északnyugatra) elleni támadások alkalmával az ellenség heves ágyú- és gépfegyvertűzünk ellenére hurrá-kiáltásokkal nekünk rontott és behatolt fedezékeinkbe.

Heves szuronyharc következett, mely az ellenség visszaverésével végződött. Az ellenség súlyos veszteségeket szenvedett. Csapatunk ezután ellentámadásba mentek át, megkerülték az ellenség oldalát, visszavetették az ellenséget és nyomon követve azt, megszállották lövészárkaikat. Az ellenség nem volt képes ellenállani a hatalmas lövésnek,

az osztrákok egy csoportja futásnak eredt, a többi megadta magát, vagy szuronyal megöltük.

A foglyok száma körülbelül tíz tiszt és hatszáz katona.

Slone (Slustetől délnyugatra) mellett az ellenség megerősített állásainak rohammal való elfoglalásakor ötven foglyot ejtettünk és sok töltényt és technikai műszert zsákmányoltunk. Zolkovtól délnyugatra a Zuryn tavak mellett folyt harcokban az ellenséget a patak mögé vetítettük vissza és öt tisztet és körülbelül kétszáz katonát elfogtunk.

Vizsgálat a Putilov-műveknél.

Szofia, szeptember 27. Az Utro pétervári levelezője jelenti, hogy az orosz hadvezetőség magasrangú tábornokokból álló bizottságot küldött ki a Putilov-művek üzemzetésének felülvizsgálására, hogy a gyár feltűnően esékély termelőképességének okát felderítse. A bizottság váratlanul jelent meg a Putilov-művek telepén, lefoglalta az összes üzleti könyveket és azonnal hozzáfogott a vizsgálathoz. A bizottság vizsgálata szenzációs eredménnyel járt. Megállapították ugyanis, hogy a Putilov művekben a háború kitörése óta tényleges munkára fordított összes munkaidő havonként 8 munkanapnak felel meg. A bizottság intézkedésére a gyár mérnökei és munkásai közül igen sokat letartóztattak. A vizsgálat még nincs befejezve és még igen sok letartóztatás várható.

A szerb király a cárhoz megy?

Budapest, szept. 27. (Saját tud.) Genfből jelentik: Hir szerint a szerb király a cár meglátogatására készül az orosz főhadiszállásra.

Orosz torpedónaszád román gőzösöket üldözött.

Budapest, szeptember 27. (Saját tud.) Bukarestből jelentik: A konstancai kikötőből kiinduló két román gőzöst egy orosz torpedónaszád üldözőbe fogta, azonban eredménytelenül, mert a román gőzösök a Duna torkolatánál Tulesába menekültek. Az eset miatt Romániában nagy a felháborodás.

A törökök eredményes harcai

Konstantinápoly, szept. 27. A nagy főhadiszállás jelenti:

Dardanella front.

Az Anaphorta szakaszon a jobb szárnyról kiküldött felderítő osztagaink 43 puskát és sok municiót zsákmányoltak. 25 én tüzérségünk Mestampete körül bombázta az ellenség táborát, amelyben súlyos kárt tett. Az Ariburnu szakaszon egy aknáknak, amelyet jobb szárnyunk előtt felrobbantottunk, elpusztított egy ellenséges ellenaknát.

A balszárnyon levő tüzérségünk az ellenséges tüzérséget, amely a tüzelést viszonozta, elhallgattatta és 3 szállító hajót, amely Ariburnu magasságában megkezdte kirakásait, menekülésre kényszerítette.

A Sed il Bahr szakaszon az ellenség által lött bombák egyike sem esett lövészárkaikba, ellenben több bombánk az ellenséges lövészárkokban robbant fel. A többi arcvonalon semmi jelentős esemény sem történt. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

A németek győzelmei nyugaton és keleten.

Berlin, szeptember 27. A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér.

A tengerparton nyugalom van, csak távolfekvő hajók adtak le egyes hatástalan lövéseket Middelkerke környékére. Az Ypern szakaszon az ellenség nem ismételte meg támadásait. Lilletől délnyugatra a nagy ellenséges offenzívát megállítottuk. Az ellenség heves elszigetelt támadásait Loostól északra, valamint délre az angolok legnagyobb veszteségei mellett összeomlottak. Souchez környékén is valamint Arrastól mindkét oldalt is véresen visszavertünk minden támadást.

A foglyok száma 25 tisztre és 2500 főnyi légénységre, a zsákmányolt géppuskák száma 15-re emelkedett. Rheims és az Argonneok között a franciák offenzívája egyáltalán nem haladt előre. Az ellenség összes támadásai, amelyek a Somme-Pyssnippei országot mentén, valamint Bean Lejour Massigestől északra és az Aisnetől keletre különösen hevesek voltak, az ellenség legsúlyosabb veszteségei mellett meghiúsultak. A foglyok száma itt több mint 40 tisztre és 3900 főnyi légénységre emelkedett. Három ellenséges repülőgép, köztük egy francia nagy harcú repülőgép tegnap az Yperntől északra folyt harcokban, Lilletől délnyugatra és a Champagneban, két további ellenséges repülőgép pedig tüzérségünk és puskatűzélésünk folytán zuhant le. Ellenséges repülő Peronne városára bombát dobtak. Itt két asszonyt és két gyermeket megöltek és tíz polgárt súlyosan megsebesítettek.

Keleti hadszíntér.

Hindenburg tábornagy hadcsoportja.

A Rigai tenger öbölben német repülő meg támadták az orosz hadihajókat, köztük 1 sorhajót. A sorhajón és egy torpedórombolón találatokat figyeltünk meg. Az orosz flotta északi irányban sietve eltávozott.

Dünaburgtól délnyugatra fekvő arcvonalon tegnap az ellenség több rendű állását ragadtuk el. 9 tisztet, több mint 1300 főnyi légénységet elfogtunk és 2 géppuskát zsákmányoltunk. Zilejkától nyugatra folytatjuk támadásunkat. Lorgon városától délre erős ellenséges ellentámadásokat visszautasítottuk. Krevo és Pisnievs között csapataink előre haladtak.

A jobbszárny és Lipót bajor herceg tábornagy hadcsoportja a Njemen balpartját, Schtscherasy, továbbá a Serwes és a Scara balpartját megtisztítottuk az ellenségtől. Paranovicétől keletre az ellenség kisebb hidfőket még tart. A harc az egész arcvonalon folyamatban van.

Mackensen tábornagy hadcsoportja.

A helyzet nem változott. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

CIPÓ

ujdonságaim megérkeztek!

Reichard Dezső

Rákóczi-ut. Orsolya zárdá épület.

A legszükségesebb élelmiszerek biztosítása.

Értekezlet a városházán.

Nagyvárad város élelmiszeri ügyosztálya a város liszt-ellátásán kívül már árul zsírt, tojást, burgonyát. Lukács Ödön főjegyző azonban most abban fáradozik, hogy minden elsőrendű élelmiszereit ellegyen látva a város közönsége. Tárgyal a mézárások és hentesekkel a husellátás olcsóbbá tételéről, megbizottakat küld a fővárosba szalonna és zsír, Makóra pedig hagyma beszerzése céljából; — már beszerzett nagymennyiségű burgonyát, köleskását, babot, mostan pedig rizskása beszerzésén fáradozik.

Tegnap délutánra a kereskedők képviselőit hallgatta meg. Meghítt az értekezletre egy pár nagykereskedőt, néhány detail-fűszerkereskedőt és néhány kiskereskedőt, hogy meghallgassa véleményüket a tájékozódják tőlük arra nézve, hogy rendelkeznek-e a legszükségesebb élelmiszerekkel és fűszerneműekkel, hogy a jövő évi augusztusig a közönség hiányt ne szenvedjen.

Az értekezleten Lukács Ödön üdvözölte a megjelenteket. Rámutatott, hogy a háború miatt az élelmiszer beszerzése nagyon megvan nehezítve, részben a szállítási viszonyok miatt, részben pedig azért, mert egyesek az élelmiszereket, spekulációból, elvonja a közönség elől. A város kötelessége, hogy gondoskodik a lakosság elsőrendű élelmi szükségletéről. Azért kérte megjelenésüket, hogy véleményt kérjen, mint legilletékesebb egyénektől, hogy a legszükségesebb élelmiszerekből van-e a városban kellő mennyiség s a kereskedők a maximális árak mellett el tudják-e látni a közönséget. Ha megnyugtató nyilatkozatot kap, referál a tanácsnak s akkor hatósági beavatkozásra nem lesz szükség.

A kereskedők egyhangulag kijelentették, hogy csak rizs, borsó és lencse nincs készletben.

Lukács Ödön felemlítette, hogy rizsra van a városnak ajánlata, de magas áron Babot szerzett be a város.

Majd rátértek a cukorra s a kereskedők kijelentették, hogy cukor lesz, ha a Magyar Ált. Hitelbank ad. A nagykereskedők könnyen szerezhetik be a szükségletet, de mivel a nagybani árak csekélyre vannak szabva, nem találják meg a számításukat és így detailban adják el és nem juttatnak a kiskereskedőknek, mire Lukács Ödön főjegyző kijelentette, hogy a város támogatni fogja a kiskereskedőket, ha cukrot akarnak beszerezni.

A kereskedők szerint kávé és más fűszer van Nagyváradon annyi készletben, hogy a közönség nem fog hiányt látni.

A kiskereskedők kérték még azt a várostól, hogy köleskását és rizst juttasson a részükre.

Lukács Ödön ezt nem ígérheti, mert a kölest a város beszerzési áron, vagy még ráfizetéssel is maga juttat a legszegényebb közönségnek. A borsót és lencsét kivonják egyesek a forgalomból s nem adják tisztességes polgári haszonnal, pedig az elsőrendű élelmiszerek visszatartása hazafiatlanság is. A termelők és közvetítők nagyon kihasználják a helyzetet.

A jelen voltak mindannyian osztották azt a felfogást, hogy nem a kereskedők, hanem az ügynökök csinálják a bajt, mert minden élelmiszer 4—5 ik kézből jut csak a kereskedőhöz és a fogyasztóhoz s így verik fel az árakat. A nagy drágaságot előidézik továbbá a vidéki kofák, akik mindent össze-szednek. Egy tojást nem kap első kézből a közönség.

Lukács Ödön megnyugvással vette ta-

domásul, hogy az elsőrendű szükségletekben nem szenved hiányt a közönség.

Ezután szóba került a burgonya drágasága. Lukács Ödön főjegyző kijelentette, hogy már is szerzett be burgonyát a város s még újabb kötéseket csinál és minden haszon nélkül adja a közönségnek a város.

Weisz Mór, mint a kiskereskedők társulatának elnöke, arra kérte a főjegyzőt, hogy a város adjon a szalocsoknak is lisztet eladásra s azok az utalvány cédulával beszámolnak. Vagy szövetkezetet is csinálnak, hogy lisztet árulhassanak.

Lukács Ödön azonban felvilágosította, hogy a szövetkezet, ha ilyen csinálnak, csak a szövetkezeti tagok részére szerzethetnek be és árusíthatnak lisztet. A város a liszt hatósági kezelését nem adhatja ki a kezéből, mert csak így biztosíthatja a közönség ellátását. A visszaéléseknek csak így lehet elejét venni.

Az értekezlet ezzel véget ért.

A zlota — lipai áttörés.

Azok a hivatalos jelentések, melyek nem is sorokban, csak rövid szavakban tudósítanak bennünket a világháború folyásáról, valósággal átsiklanak a legszebb és legnagyobb szerűbb hadieseményeire. Hogy mit jelent p. o. az, hogy itt, vagy ott sikerült áttörni az ellenséges frontot, azt mi idehaza el se tudjuk képzelni. Pedig nem kis dolog ám áttörni az orosz frontot. Igaz ugyan, hogy fut az orosz, hanem mikor megáll valamelyik előre elkészített állásban, akkor ugyancsak elő kell venni a mi vitézségünket, hogy a jó előre elkészített, erősített állásokon kaput üssünk.

Nem közönséges földhányásokról van ilyenkor szó, hanem a legmodernebb védművekről, amelyeket a védőművek késsitésében művész orosz mérnökök és katonai szakértők utasításai alapján készített ezer meg ezer muzsik.

Egy-egy ilyen frontáttörés nálunk ma már oly könnyen megy, hogy a hivatalos jelentés röviden csak konstatálja, hogy áttörtük a frontot. Ha majd a háborúnak vége lesz, akkor talán megfogjuk ismerni részletesen azt a titáni munkát, amit diós fiaink végeznek. Addig egy pár kusza sorból össze-rótt, hazaküldött levélből alkothatunk magunknak némi fogalmat az ott lejátszódó nagy eseményekről.

Az augusztus 27 iki nagy harcra küldött most haza H. L. egy érdekes levelet, mely a zlota — lipai frontáttörésről számol be. A levélből adjuk a következőket:

... Gyönyörű harc volt a zlota — lipai frontáttörés. Nem nagyitok, ha azt mondom, hogy a mi részünkről, ahol én is voltam, több mint 300 ágyu ontotta a tüzet. Egész nap úgy bömbölt az ágyu, mintha az egész világ össze akart volna omlani. Ez volt nekünk az első nagy tüzünk, mióta én kint vagyok. Azt hittem megőrülök, hogy rettenetes volt az ágyuk bömbölése. Zugott a fejem, mintha valami rázta volna. Szomjas voltam, a torkom úgy égett, mintha tüzesvízzel sütötték volna. Vízünk nem volt, de nem is értünk volna rá inni. De azért úgy örültem, hogy én is ott lehettem, ahol ők egy évvel ezelőtt oly sok jó magyar katonát pusztítottak el. Én az ágyut töltöttem. Ez az egy ágyu 287-et lött. S ha látták volna, hogy örültem én annak, hogy megbosszulom magamat, amiért elfogták a bátyámat. A nagy ágyuzásnak az

lett az eredménye, hogy megagrott, aki megagordhatott, a többi meg ott pusztult. Innen egész Zlocon nevű városon túl zavartuk az orosz. Itt is nagy harc volt, s a vége megint csak muszkafutás volt. Ebben a városban egy emeletes házban laktunk 2 napig. Előttünk egy orosz őrnagy lakott benne. Kaptunk jó fehér kenyeret. A szalonnának kilója 2 korona 40 fillér volt.

Mindenkit esőkol szerető fiok

Lajos.

Matiné a Mária-lak javára.

Ünnepély a Katholikus Körben

Az a gyönyörű gondolat, mely Polgár Mariska lelkében fogalmazott meg és amely a Felvidéken egy „Mária-lak“ felépítését célozza, vasárnap egy pompás sikerű matinéban sauesosodott ki. A matiné most megnyíló őszi évadjának nem lehetett volna szebb kezdete, mint ez a minden tekintetben fényesen sikerült matiné, amelynek célja is fontos: Szűz Mária Isten anyja nevével felépíteni egy hajlékot, melyet gonosz ellenség keze rombolt le.

Az ünnepélyen a Kath. Kör Szent László termében nagyszámu és előkelő közönség jelent meg. Ott voltak: gróf Szechenyi Miklós megyés püspök, gróf Blankenstein, dr Lábán Lajos táblai elnök, Obrinesák István ezredes, dr Karácsonyi János, Bundala Mihály, dr Vueskies Gyula, dr Némethy Gyula kanonokok, Szmetka L. Ödön, Gallért László kir. tanácsos, dr Mazurek Gyula, Kovács Kandó, Erdélyi Miklós, dr Bozóky Alajos és még számosan a város előkelőségei közül.

A matiné Brém Lörcine kanonok nyitotta meg magasan szárnyaló, közvetlen hatású beszéddel. Azt a gyöngéd gondolatot fejtegette, mely Mária nevével akar egy fehér házat felépíteni, hogy az a tisztaság, az Istenfélelem, a hazaszeretet báza legyen. Költői gondolatokban, megkapó fordulatokban gazdag beszéde mindenkire mély hatást gyakorolt és befejezése után zajos tapsokkal jutalmazta a közönség a kiváló szónokot.

Békefi Lajos, a Szigligeti-színház kitűnő tenoristája „A három jóbarát“ című műdallal és Tosca egy pompás részletével ért el nagy hatást. Békefi kitűnően iskolázott tenorja mindkét énekszámában nagy-szerűen érvényesült.

Dr Krüger Aladárné következett ezután. Krügerné gyönyörű szopránja ez alkalommal is valósággal elragadta a közönséget üdeségével, tiszta csengésével, erejével és iskolázottságával. Előbb Erkel Hunyady Lászlójából Mátyás nagy áriáját, majd Székács „Galiciában“ című műdallát énekelte el rendkívül nagy hatással. A közönséget valósággal frappirozta az egyes énekszámok tökéletes kidolgozása, Krügerné egyre fokozódó hangterjedelme és nemes csengésű hangjának feltétlen biztonsága. Viharos tapsok és pompás virágcsokrok jutalmazták.

Majd Bihary Sándor, a szintársulat jeles baritonistája énekelte el Carmenből a Toreador áriát, ráadásul pedig egy műdalt. Nagy terjedelmű, csengő, férfias baritonja éppen annyira lebilincselte a közönséget, mint biztos énektudása és előadó művésze.

Befejezésül az ünnepély szervezője, a Mária-lak gondolatának felvetője, Polgár Mariska lépett az emelvényre. Még mielőtt

szavaltáshoz fogott volna, már tapsok fogadták elismerésül az igazán szép gondolatért. Polgár Mariska Heine Kevlári bucsuját szavalta el mély érzéssel és kiváló művészettel. A művésznek tehetsége még szárnyat kapott az igazán átértett őszinte áhitattól. Polgár Mariskának ezen a szavaltán nemcsak művészet, hanem a mélységesen vallásos lélek is átrezgett, úgy hogy szinte a könnyekig meghatotta a közönséget, mely a szavaltat befejezése után még sokáig ünneplte a Mária-lak igazi felépítőjét, a ki gyöngye leány létére erős hittől ime egy keresztény magyar család otthonának felépítéséhez annyi jótékony kezet tudott megmozdítani, egy erős falu, hófehér kis házat tudott Mária tiszteletére felépíteni.

HIREK

*** Uj jogakadémiai tanár.** A hivatalos lap legutolsó száma közli dr Személyi Kálmán budapesti ügyvéd kinevezését a nagyvárad kir. kath. jogakadémián a római jog tanszékére. Dr Személyi Kálmán édes atya szintén a jogakadémia nagy tiszteletben állott tanára volt, édesanyja a polgári leányiskola kiváló igazgatónője. Az új jogtanár tanulmányait itt végezte. Váradon mint ügyvédjelölt is működött itt. Az ügyvédi diploma megszerzése után B. pesten nyitott ügyvédi irodát s egyike volt a legkiválóbb fiatal ügyvédeknek. A gyakorlati jogtudomány mellett a római jog művelése terén is kitűnt kiváló műveivel. A személyjogról irt önálló munkája a szakirodalomban nagy feltűnést keltett. Az új jogtanárban a város katolikus társadalmá igen értékes tagot nyer.

*** Kitüntetett tábortanár.** A király Hevey Gyula 101. gyalogezredbeli tábortanár elismerésül az ellenséggel szemben kitűnő és önfeláldozó szolgálata elismerésül a lelkész érdemkereszt II. osztályát adományozta a fehér vörös szalagon.

*** Katonai kitüntetések.** A hivatalos lap közli, hogy a király Revisnyei Reviczky László 4. honvéd gyalogezredbeli alezredesnek és Pohl Albert 8. honvéd tábortanár ezredesnek, egy honvéd tábortanár tüzérezred parancsnokának a hadi díszítményes III. osztályú katonai érdemkeresztet adományozta.

*** Rendkívüli megyegyűlés.** Biharvármegye törvényhatósága legközelebbi rendkívüli közgyűlést tart. A gyűlés egyedi tárgya a tisztviselők drágasági segélye. A pénzügyminisztertől tegnap ugyanis rendelet érkezett, amelyben tudatja Biharvármegyét a miniszter, hogy az összes megyei alkalmazottak részére 12400 koronát utalt ki egyszer s mindenkorra szóló drágasági segély címen. A segély kiosztásánál rendkívüli nagy körültekintéssel kell eljárni. Elsősorban azok fognak kapni, akik a legutóbbi családi pótlék segélyben nem részesültek. A legnagyobb segély 300 korona lehet. A segélyeket a vármegye törvényhatósága állapítja meg, még pedig a beérkező kérvények alapján. A kérvényezők helyzetét a közgyűlés fogja elbírálni, hogy vajjon az illető rá van-e utalva a segélyre, vagy sem. Ezért, mint értesülünk, a törvényhatóság legköze-

lebb rendkívüli közgyűlést fog tartani. A gyűlésen az alispán javaslatára külön-külön fogják megállapítani, hogy kit, mennyi segély illet meg.

*** Buttyka Lajos és Rózsa Ambrus kitüntetése.** Szép és minden tekintetben megérdemelt kitüntetés érte a nagyvárad társadalom két kiváló alakját: Buttyka Lajos máv. főellenőrt, nagyvárad állomásfőnököt és Rózsa Ambrus főellenőrt, a nagyvárad forgalmi főnök helyettesét. A király a csapatszállítások körül szerzett kimagasló érdemeik elismerésül a koronás arany érdemkeresztrel tüntette ki, a vitézségi érem szalagján. A király ezáltal a nagyvárad vasuti tisztviselők két legbuzgóbb tagját jutalmazta meg, akik éjt-napot egybetéve működtek közre a most különösen terhes és sok figyelmet érdemlő vasuti forgalom lebonyolításában.

*** Lázár Márton meghalt.** Szombaton éjjel meghalt Lázár Márton nyug. kir. ügyész, ügyvéd. Vele a nagyvárad régi jogász-világ egyik közszereplőjében álló tagja dőlt ki. Lázár Márton kir. ügyész egyike volt a nagyvárad jogszolgáltatás legérdekesebb egyéniségeinek, modora emlékeztetett a régi magyar táblabírák pátriarchális modorára, kedélye mindig derült volt s eredeti magyar zamattal előadott vádbeszédekben érdekesen domborodott ki a magyar néplélek alapos ismerete. Előrehaladott korában is erőteljes ember volt, aki hegyesre fent bajuszával s egészséges areszínével, magas koránál sokkal kevesebbet mutatott. A Nyugalomba vonulása után körülbelül 4 év óta ügyvédi gyakorlatot folytatott. Már régebben betegeskedett, vesebaja kínoztta, amiből azonban szerencsésen felépült s újra a régi buzgalommal látta el ügyeit s végezte a járásbírókhoz az ügyészi megbízott teendőit. Két héttel ezelőtt régi betegsége ismét kiújult, úgy hogy kénytelen volt ágyban maradni. Szombat este többen voltak a betegnél s az estét igen kedélyesen töltötték el. Éjjel 11 óra után Lázár felesége nehéz lélegzétvételt hallott férje ágya felől. Rosszat sejtve, azonnal orvosért sietett, mikor azonban az orvos megérkezett, Lázár Márton már halott volt. Temetése ma d. e. 10 órakor lesz a Rimanóczy-utca 6. sz. gyászházból. A család a gyászbeszéről a következő jelentést adta ki:

Özv. Lázár Mártonné sz. Juhász Karolin, egy maga, mint alulírottak nevében is Isten akaratján való megnyugvással mély fájdalomtól megtört szívvél tudatja, hogy a legjobb férj, apa, nagypapa, testvér és rokon Lázár Márton nyug. kir. ügyész, köz. és váltóügyvéd f. hó 26-án 69 éves korában, házasságának 6 ik évében hosszas szenvedés után csendesen elhunyt. Drága halottunk porrészei folyó hó 28-án kedden d. e. 10 órakor fognak a Rimanóczy-u. 6. sz. gyászháztól a ref. egyház szertartása szerint a Rulikovszky temetőben örök nyugalomra helyeztetni. Mely végtisztességétélre az elhunyt rokonai, barátai, pályatársai és ismerősei tisztelettel meghívotnak. Nagyvárad, 1915. szept. 26. Legyen pihenése eszedes, emléke áldott! Lázár Lóránd, Lázár Elemér, Lázár Tibor gyermekei. Özv. gróf Keglevich Arthurné sz. Lázár Róza testvére. Batizfalvy Elza Lázár Lórándné menyje. ifj. Lázár Lóránd unokája.

*** Az új liszt-utalványok.** Tudatom a város közönségével, hogy mivel az új liszt-utalványfüzetek már mind ki lettek kézbesítve, azok folyó hó 29-én életbe lépnek. Mindazok, akik annak idején szabályszerűen jelentkeztek, de tévedésből, vagy

lakás változtatás folytán liszt-utalványukat még eddig nem kapták volna meg, azok liszt-utalványukat a közlelmezési ügyosztálynál (Városház földszint 11. sz. alatt) délelőtt 8-tól 12-ig és délután 3-tól 5-ig kellő igazolás után átvehetik. Nagyvárad, 1915. szeptember hó 27-én. Lukács Ödön, főjegyző.

*** Adományok Mária-lakra.** A Mária-lak felépítésére indított mozgalom a vasárnap megtartott főnyessikerű szatinban csúszosodott ki. A közönséget annyira meghatotta a szép eszme, hogy még most is egyre érkeznek a nemeslelkű adományok szerkesztőségünkbe. A tegnapi nap folyamán Mária-lakra adakoztak Szűcs Géza örnagy 10 koronát és Herz Pirokska 2 koronát. Rendeltetési helyükre juttatjuk.

*** Nyilatkozat.** Folyó hó 23-án tartott éljelmezési bizottsági ülésen Sas Ede bizottsági tag ur kérdést intézett hozzám, igaz-e az, hogy a város részére történt 10 waggon burgonya vásárlásánál a közvetítő 5000 korona haszonra tett szert. E kérdésre a bizottság ülésén nyomban megadtam a választ, s az ekkor közölt adataim helyességét az utóbb megejtett vizsgálat csak igazolta. A közvetítő bemutatott kötelevelései alapján megállapítottam, hogy a közvetítő 1 waggon burgonyánál legfeljebb 49 koronát keresett. Tekintettel pedig arra, hogy a burgonyának ingyen ad raktárhelyiséget és a burgonyát itt adván át, a teljes felelősséget vállalta, a mutatkozó 49 korona haszon igen mérsékeltnek mondható. Nagyvárad, 1915. szeptember hó 27-én. Lukács Ödön, főjegyző.

*** Veszedelmes cseh hercegnő.** Colloredó-Mansfeld hercegnő csak azért, hogy ő pompás szörmével bélelhessen a felső kabátjait, 1905-ben 10 pár pézsma pocot hozott be Amerikából Csehországba. Emiatt a nem valami kedves behozatal miatt került most Colloredó-Mansfeld hercegnő többek között Biharvármegye fontos aktái közé. Azok az állatok ugyanis, amelyeket a hercegnő Csehországba hozott, roppant szaporák és a mellett még az a kellemetlen tulajdonságuk is meg van, hogy mind nt elpusztítanak, még a gátakat is és a bőrükkel ugyan még egy keztyűt sem lehetne bélelni. A patkányok legujabban Magyarországot is fenyegetik, ezért a miniszter elrendelte, hogy minden hatóság kísérelje figyelemmel a pézsma pocokat és ha valahol észreveszik, azonnal a legnagyobb eréllyel kezdjék meg az irtását. A miniszter rendelete tegnap érkezett le Biharvármegyéhez.

*** A harctér halottjának temetése.** Nagy részvét mellett ment végbe vasárnap délután az északi harctéren hősi halált halt László József honvéddadapród temetése. A csapatkórház udvarán volt felállítva a díszes ravatal, a melyen virágok között nyugodott a korán elhunyt hős. A temetést Marjay katonai lelkész végezte, s megható gyászbeszédet mondott az elhunyt felett. Majd feltették a négyes fogatú üveges diszkocsira a koporsót és a nagyszámú résztvevő közönség kíséretében megindult az impozáns gyászmenet, a katonai diszkocsiretel az olasz temetőbe, a hol örök nyugalomra helyezték az elhunytat. A koporsóra helyezett koszorúk feliratai a következők voltak: Felejthetetlen gyermekünknek — vigasztalhatatlan szüleid. Isten veled drága testvérünk. Józsinak feledhetlenek — Nagynénéi. Mienk is voltál — Kermenczky néni és bácsi. Legszebb reményének — Mándi. Szeretett Józsinak — Miska. Szeretett öcsénknek — Zsiga és Irénke. Legmélyebb részvéttel — Tabéri Armin és családja. Utolsó üdvözlétül — Cseuz bácsi és néni. Szeretett bajtársának — 4-ik konvéd gy-

szred tisztikara. A diszes temetést Veiszlovits Adolf és fia első nagyváradai temetkezési vállalata rendezte.

* **Halálozás.** Lőrinczy Sándor, élete 78 évében elhunyt. Temetése ma, kedden, szept. 28 án délután 3 órakor lesz a Szent János utca 72. sz. háztól.

* **Pályázat alapítvány kamataira.** A nagyváradai Kereskedelmi és Iparkamara kereskedelmi osztálya ezennel közhírré teszi, hogy a Nagyméltóságú Keresk. m. kir. Miniszter ur hivatali előde által 52081. VI. 1909. sz. a jóváhagyott alapító levél 5. pontja értelmében a „Nagyváradai Kereskedelmi Kórodaegylet” alapítványának 1915. évi esedékes kamatai 900 korona ösz szegben felhasználás alá kerülnek. Ezen összeg fele, vagyis 450 K. olyan kereskedelmi alkalmazott támogatására fordítatik, akik betegség következtében az 1907. évi XIX. t. cz. kötelezettségeit meghaladó anyagi támogatásra szorulnak és ezt a körülményt okmányokkal igazolják. Felhívjuk ennél fogva mindazokat, akik a fenti támogatásra igényt tartanak, hogy az iránt folyómodvényaikat kellően felszerelve, legkésőbbben a f. 1915. évi október hó 15. napjáig az alulírott kamarához nyújtsák be. Nagyvárad, 1915. szeptember hó 25. A nagyváradai Kereskedelmi és Iparkamara: Schwartz Izidor sk., oszt. elnök. Dr. Sarkadi Lajos sk., titkár.

* **A Nagyváradai Takarékpénztár** értesíti ügyfeleit, hogy a második hadi kölcsön végleges kötvényei megérkeztek és azok a pénztári elismervények beszolgáltatása ellenében átvehetők.

* **Gyümölcsöt a katonáknak.** Az olasz haretéren küzdő katonáink részére a nagyközönségtől kért gyümölcs adományokra vonatkozólag a Vörös-Kereszt Egylet Nagyvárad városi választmánya a vidéki érdeklődőket ez uton értesíti, hogy a gyümölcs szállítással felmerült szállítás (portó) költséget az adományozóknak készséggel megtéríti. Magunk részéről ismételtén kérjük mindazokat, kiknek az módjukban van, hogy gyümölcs adományait folyó évi október hó 5 ig a Vörös Kereszt Egylet Nagyvárad városi választmányának fehérmű osztályához (Igazságügyi palota földszint 25. sz.) eljuttatni sziveskedjenek.

* **Megszűnik a püspökfürdői posta.** A m. kir. államvasutak Püspökfürdő állomásán folyó évi június hó 16 án a fűrdőidény tartamára életbeléptetett posta hivatal folyó évi szeptember hó 30-ikával bezárólag megszűnik.

* **Hogyha megállnak a vonatok.** Az utasoknál főleg katonaságnál föltétlenül jó szolgálatot teszen konyak, rum, tea, kávé, kakaó tabletták, huskonzervek, páinok, kondenzált tej és tejpor, csokoládé, szardínia, pisztráng, málnaszörp, citromszörp, valódi Domány féle borok, kész kávé mely bármely háztartásban élvezhető 1 kgr. 3 Kor. 60 fill. Kicsinyben süveges, kocka és kristálycukor. Külön halkonzerv üzletem a napokban megnyílik, kapható u. m. Sós hering, osszé, fillé, bismark, rollmopsz, ruszli stb. stb. Télire tea vásár megkezdődött. Kapható valódi lengyel gomba élvezet tőle a leves. Maggi leves kocka 10 drb. 45 fillér. 1 üveg Diana sósborszesz 56 fillér. Vigyázat! Ezen ajánlat Nagyváradon kizárólag Aszódi Mihály Kossuth utca Sas palota és Rákóczi-ut. Intézeteknek, katonáknak, kórházaknak, gazdaságnak, külön ajánlat. Telefon sz. 635.

* **Családi rum** vaniliával vagy ananász ízzel literje K. 2.20. Mindenféle likőr essentiák 1 üveg 60 fill. Cognac legkiválóbb minőségben. Tejkivonat 4 literre való K. 1.20. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Rákóczi-ut. 7/B.

x Egy nagy raktárhelyiség a Szacsavay utca 11. számú házban AZONNAL kiadó. Értekezni a Gazdasági és Iparbanknál.

* **Nőtlen, vagy özvegy szabómester,** illetve szabó segéd azonnal felvétetik kapusnak. Jelentkezni lehet a róm. katolikus papneveldében.

* **Kökögés, hurut, rekedtség, elnyálkásodásnál** használjon kizárólag: Farkas-féle hurut-szeletkét. Ára K. — 60 Kapható, Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B. Telefon: 13-02.

* **A második kibocsátású hadikötvények.** A nagyváradai Ipartestületi Hiteleszövetkezet, mint az O. K. H. tagja értesíti ügyfeleit, hogy a 6 százalékos szabad, valamint az 5 és fél százalékos hadikölcsön kötvények már megérkeztek és a pénztári elismervény ellenében az intézet pénztáránál átvehetők.

* **Három liter Családi rumot** készíthet bárki pár perc alatt a Farkas féle családi rum-kivonattal. Ára 60 fillér. Családi thea kivonat 10 adag 50 fillér. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában. Rákóczi-ut 7/B.

* **Zsuzsi kisasszony** a Rákóczi-uton 7. sz. alatt Aszódival szembe. Simor Gyula hangszerkészítőnél, Mikor az est mesélni kezd, Nem én lettem hűtlen hozzád, Te szőke gyermek. Háborus lemez újdonságok. Hangszerek hegedők, gramafonok eladása és javítása olesóárban. Hír különlegességek.

x **Poloskairtó NOXIN** biztos zser. Ára 1 korona 40 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B.

x **Kiadó lakások.** Kossuth-utca 6. sz. alatt kétszobás lakás azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. sz. házban két kétszobás lakás kiadó. Értekezni a Polgári takarékpénztárnál.

* **Ingatlan eladás.** Nagytelek-utca 3. szám alatti ingatlanunk (lakóház nagy telekkel) jutányos áron azonnal eladó. Részletes föltételek megtudhatók Kossuth-utca 3. szám alatti irodánkban. Hungária cipőgyár r.t

x **Kiadó lakások.** Ósi-tér 14. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. — Kossuth-utca 2. szám alatt két üzlethelyiség azonnal kiadó. Értekezni a Polgári takaréknál.

Legujabb táviratok.

A szerb-bolgár háboru elkerülhetetlen.

Budapest, szept. 27. (Saját tud.) **Luganóból jelentik: Az orosz pravoszláv körök a Bulgáriához intézendő ultimátum elküldését követelik Szászánovtól.**

A **Kölnischer Zeitung** jelenti Szófiából: **A diplomáciai körök lehetetlenné tartják a szerb-bolgár háboru elkerülését.**

A bolgár seregek ovációja.

Budapest, szept. 27. (Saját tud.) Szófiából jelentik: **A bolgár hadsereg mozgósítása be van fejezve. A városból elvonuló „Battenberg Sándor” nevű ezredet a lakosság nagy ovációban részesítette.**

A bolgár csapatok felvonulása

Budapest, szeptember 27. (Saját tudósítónktól.) **Athénből jelentik: A bolgár csapatok Nevtokop, Köprülü Kumila irányában felvonulnak, s jelentő-**

keny erők mennek Dedeagacsba is, ahol az antant csapatok partraszállását várják.

Görög tanácskozások.

Budapest, szept. 27. (Saját tudósítónktól.) **Athénből jelentik: A király parancsára Gunarisz Athenben marad, hogy részt vegyen a tanácskozásokon.**

Szalonikiben szállnak partra az antant csapatai.

Budapest, szept. 27. (Saját tud.) **Athénből jelentik: Az angol és francia diplomaták azon fáradoznak, hogy hadseregüknek operációs bázisul Szalonikit megszerezhessek. Szaloniki kikötőjébe több francia és angol hajórakomány érkezett. Intézkedések történtek nagyobb csapatok partraszállítására.**

Venizelosz arra törekszik, hogy francia csapatok átvonulását megkönnyítse.

SZÍNHÁZ

Heti műsor.

Kedden: Luxenburg grófja.
Szerdán: Vig özvegy.
Csütörtökön: Szulamit (Mikes Margit koloratur énekesnő vendégjátéka.)
Pénteken: Artatlan Zsuzsi.
Szombaton: Mandarin.
Vasárnap d. u. R'pp van Winkle.
Vasárnap este: Szibil (Sz. Zsigmondy Annával a címszerepben.)

IGAZSÁG SZOLGÁLTATÁS

Burdás György ügye az esküdt-szék előtt. Burdás György és özv. Csikó Györgyné gyilkossági bűnperében tegnap a vád- és védőbeszédre került a sor. Dr. Szokolay Gyula kir. ügyész terjesztette elő a védőbeszédet, melyben nagy szónerővel csoportosította a vád érveit, melyek azt igazolják, hogy a vádlottak előre megfontoltan készítettek elő a férj legyilkolását, melyet Burdás György végre is hajtott s kérte az esküdtet, hogy Bundás Györgyöt az előre megfontolt szándékkal végrehajtott gyilkosságban s az asszonyt mint bűnszertetőt mondják ki bűnösnek. Utána dr. Papp Károly ügyvéd terjesztette elő védőbeszédét. Nagy hatással fejtette ki, hogy a vádlott oly érzelmei hatása alatt követte el tettét, melyek kizárják az előre megfontolást s kérte, hogy ez a vádlott csak a szándékos emberölés büntetésében mondassék ki bűnösnek.

Délután dr. Papp János ügyvéd terjesztette elő védőbeszédét a másodrendű vádlott védelmében. Éles jogászai elmével, csak az észhez szólva, kerülve minden szónerő hatást, de annál meggyőzőbben fejtette ki érveit, melyek a másodrendű vádlott ártatlansága mellett bizonyítanak. Kifejtette, hogy ez a vádlott legfeljebb bűnpártolásért ítéltető el. Ezzel a védőbeszéddel véget is ért a tárgyalás, az elnöki összefoglaló és a verdikt meghozatala ma lesz.

A szerkesztésért ideiglenesen felelős:
Dr. PAPP KAROLY.

Hirdetmény.

A m. kir. honvédelmi Miniszter ur 9000-915. elm. számú k. r. r. e. l. e. t. e. f. o. l. y. t. a. n. e. z. e. n. n. e. l. k. ö. z. h. i. r. r. é. t. e. s. z. e. m. ,. h. o. g. y. a. N. a. g. y. v. á. r. a. d. o. n. t. a. r. t. o. z. k. o. d. ó. n. a. g. y. v. á. r. a. d. i. é. s. i. d. e. g. e. n. i. l. l. e. t. ő. s. e. g. ü. :. 1865. é. v. t. ő. l. 1872. é. v. i. g. b. e. z. á. r. ó. l. a. g. t. e. r. j. e. d. ő. i. d. ő. k. ö. z. b. e. n. s. z. ü. l. e. t. e. t. t. n. é. p. f. ő. l. k. e. l. e. s. r. e. k. ö. t. e. l. e. z. e. t. t. e. k. b. e. m. u. t. a. t. ó. s. z. e. m. l. é. j. e. N. a. g. y. v. á. r. a. d. o. n. a. L. á. z. á. r. V. i. l. m. o. s. u. t. e. a. 3. s. z. a. s. o. r. o. z. ó. h. e. l. y. i. s. é. g. b. e. n. (v. o. l. t. e. s. e. n. d. ő. r. i. s. k. o. l. a.) 1915. é. v. i. s. z. e. p. t. e. m. b. e. r. h. ó. 27. i. g. n. a. p. j. á. t. o. l. o. k. t. ó. b. e. r. h. ó. 6. i. k. n. a. p. j. á. i. g. t. e. r. j. e. d. ő. i. d. ő. k. ö. z. b. e. n. f. o. g. m. e. g. t. a. r. t. a. t. n. i. a. k. ö. v. e. t. e. k. z. ő. s. o. r. r. e. n. d. b. e. n. :

1915. évi szeptember hó 27-én (Hétfőn) a nagyváradai illetőségű 1872. évi születésűek és az 1871. évi születésűek között az A. kezdőbetűtől S-ig bezárólag.

1915. évi szeptember 28-án (Kedden) a nagyváradai illetőségű 1871. évi születésűek Sz-től Z-ig az 1870. évi születésűek és az 1869. évi születésűek között. A-tól I-ig

1915. évi szeptember hó 29-én (Szerdán) a nagyváradai illetőségű 1869. évi születésűek K-től Z-ig és az 1868. évi születésűek.

1915. szeptember 30-án (Csütörtökön) a nagyváradai illetőségű 1867. évi születésűek és az 1866. évi születésűek között az A-tól K-ig bezárólag;

1915. évi október 1-én (Pénteken) a nagyváradai illetőségű 1866. évi születésűek L-től 7-ig és az 1865. évi születésűek.

1915. évi október 2-án (Szombaton) az idegen illetőségű 1872., 1871. évi születésűek és az 1870. évi születésűek A-tól C-ig;

1915. évi október 4-én (Hétfőn) az idegen illetőségű 1870. évi születésűek H-től Z-ig és az 1969. évi születésűek;

1915. évi október 5-én (Kedden) az idegen illetőségű 1868. és 1867. évi születésűek;

1915. évi október hó 6-án (Rszerdán) az idegen illetőségű 1866. és 1865. évi születésűek,

tésűek, továbbá az eddigi népfelkelő bemutatató szemlére bármi okból elmaradtak.

Felhívom ennelfogva az 1865-1872. évi születésű népfelkelőre kötelezetteket, hogy a mindenkor reggel 8 órakor kezdődő bemutatató szemlén, tisztán és rendezetten öltözetben annál is inkább jelenjenek meg, mert a meg nem jelenők karbatalommal vezettetnek elő, s azonfelül az 1890. évi XXI. t. e. 4. § értelmében katonai büntető eljárás útján egy hónaptól két évig terjedhető börtönnel fognak büntettetni.

Azon körülményt, hogy az illető egyén a honvédségben, hadseregben milyen rangot viselt, a birtokában levő tiszti kinevezési okmánnyal, végelbocsájító levéllel esetleg népfelkelési igazolványi könyvvel stb. a szemle alkalmával igazolni tartozik.

Az egyévi önkéntesi karpaszomány viselésére vonatkozó igényt a népfelkelő bemutatató szemlén kell érvényesíteni. — Az igényt a szemlebizottság elé állás alkalmával élő szóval kell bejelenteni, s egyúttal a tudományos képzettséget igazoló tanulmányi bizonyítványt is fel kell mutatni.

A karpaszomány viselésére igénytel bir minden népfelkelő bemutatató szemlén fegyveres szolgálatra alkalmasnak talált 1865-1872. évi születésű népfelkelőre kötelezett egyén tekintet nélkül arra, hogy annak idején állott e már, s ha igen, mennyi ideig és mily minőségben katonai szolgálatban — aki igazolni tudja, hogy az egyévi önkéntességre jogosító tudományos képzettségnek birtokában van.

A megkívánt tudományos képzettséget bírja az, aki akár 1912. évi XXX. t. e. végrehajtási utasításban felsorolt, akár pedig a régi véderőtörvények hatálya alatt jogosultságot nyújtott tanintézetek valamelyikét elvégezte, bármikor is megszerezvén meg a vonatkozó tanulmányi bizonyítványt.

Nagyvárad, 1915. szeptember hó 6.

Eleméry Ferenc,
katonai ügyi tanácsnok

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatalától.

Felhívás.

Nagyvárad város rendőrkapitányi hivatala felhívja a közönséget, hogy miután az élelmiszer uzsorások alapos és minden tekintetben eredményes ellenőrzésére a rendőrség megfelelő számú személyzettel nem rendelkezik, nemcsak a közjó, hanem elsősorban saját érdekében az élelmiszer uzsoráskodást maga is ellenőrizze s minden olyan esetben melyben azt tapasztalná, hogy az élelmiszerárusok részéről kárára visszaélés történik, a rendőrségen (földszint 7. sz.) haladéktalan feljelentést tenni hazafias kötelességének tartsa!

Nagyvárad, 1915. szept. 25.
Rendőrfőkapitányság

x Négy szoba és előszobából álló lakás, irodának különösen alkalmas, villany világítás és gőzfűtés berendezéssel, a Bémer-tér közvetlen közelében f. év augusztus hó 1-től, esetleg már május hó 1-től kezdődőleg kiadó. Bővebbet a ház mesternél, Szent János-utca 3. szám.

Nagyváradai fióközletek :

Kossuth-utca 5. Gyárepület.
Rákóczi-ut 2. Bazárepület.
Zöldfa-utca 7.

Nagyváradai fióközletek :

Kossuth-utca 5. Gyárepület.
Rákóczi-ut 2. Bazárepület.
Zöldfa-utca 7.

Divatos

Elegáns

NŐI CIPŐK

az őszi saisonra

igen nagy választékban, szabott gyári áron kaphatók a

HUNGÁRIA CIPŐGYÁR R. T.
fióközleteiben.

Gyártmányaink izléses kiállításuk, kiválóan szép formájuk miatt közkedveltek.

50 fióközlet az ország összes nagyobb városaiban.